

DEBRÉCZENI FÜGGETLEN UJSÁG

SZERKESZTŐSÉG ÉS
KIADÓHIVATAL: DEB-
RECEN, PIAC-U. 49. SZ.
TELEFONSZÁM: 18.

POLITIKAI NAPILAP.

EGY ÓRA K 10.-
NEGYED ÉVRE K 30.-
FÉL ÉVRE K 60.-
EGÉSZ ÉVRE K 120.-

A második Friedrich-kabinet

Debrecen, augusztus 18.

A bolsevizmus megsemmisítése és a hat napos Peidl-kormány után megalakult Friedrich-kabinet egy heti működés után rekonstruálta magát. A hivatalnok Friedrich-kormány átadta helyét a politikai Friedrich-kormánynak, amelyről maga a kormány azt írja hivatalos lapjában, hogy „összetételében a társadalom valamennyi dolgozó rétegét képviselőhöz juttatja és így megfelel az ország közhangulatának”. A névsorban nincs képviselője a szervezett munkásságnak, de a kormány három tárcát betöltetlenül hagyott és ezeket a szervezett munkásságnak ajánlotta fel. Ugy látszik, a kabinet átalakítása előtt folytatott három napos tárgyalások során nem sikerült meg egyeztetni a munkásság vezetőivel, a kormány azonban alkalmasint eredményt vár a további tárgyalásoktól, különben nem hagyta volna nyitva a munkás-képviselőknek szánt miniszteri tárcákat.

Ami pedig az ország közhangulatára való hivatkozást illeti, a hivatalos kommentár e tekintetben időzetlen munkát végez. A közhangulat egyelőre abban a kivánságban jut kifejezésre, hogy kezdődjék a munka, az építés korszaka, még pedig minden alkotó erőnek és minden hazafias buzgalomnak felhasználásával. Abban azonban erősen kételkedünk, hogy a második Friedrich-kormány az ország politikai hangulatának volna a kifejezője. Hogy mi az ország politikai hangulata, hogy a magyar nemzet milyen politikát óhajtott követni a jövőben, azt megállapítani ma nem lehet, azt természetesen a kormány sem konstatálhatja. A kormány, amikor rekonstruálta magát, felvett tagjai közzé egy munkapárti, két néppárti, két kisgazdapárti, két Lovász-féle függetlenségi politikust, míg a többi tárcát részint új, részint régi hivatalnok-miniszternek juttatta, részint a szervezett munkásság részére tartotta fenn, de a régi politikai pártok közül tehát nem juttatta képviselőhöz az Andrássy-féle alkotmánypártot, az Apponyi-féle függetlenségi pártot, a Károlyi-féle függetlenségi pártot, a demokrata pártot. A világért sem akarjuk azt mondani, hogy ezeket a politikai csoportokat is egyesíteni kellett volna a kormányban, éppen mivel az a meggyőződésünk, hogy a forradalom előtti politikai alakulások túlélték magukat s a nemzet ujjaíterem-

tésének irányai csak ezután fog-
nak kialakulni.

Csak a nemzetgyűlési választásokon megnyilatkozó nemzeti akarat fogja megjelölni ezeket az irányokat, addig politikai közhangulatról beszélni korai dolog. De ha ez a helyzet, akkor mért kel-

lett eltozni az utból a hivatalnok-kormányt, amely a választásokat legalább olyan jól elő tudta volna készíteni, mint a politikai-kormány, amellyel a nemzeti akarat szabad megnyilvánulását jobban garantálta volna.

Megalakult az új kormány

Politikai kabinet Friedrich elnöklésével

A Budapesti Közlöny augusztus 16-iki száma a hivatalos részben, első helyen József királyi herceg kormányzó következő táviratát közli:

Dr. Friedrich István miniszterelnökség vezetésével megbízott nyugalmazott hadügyminiszteri államtitkár urnak

Budapesten.

Kinevezem Önt miniszterelnökké.

Kelt Budapesten, 1919 augusztus hó 15-ikén.

Az új kormány megalakulását már a hivatalos lap augusztus 14-iki, péntek esti száma jelentette s közölte, hogy az új kormány összetétele a következő: Miniszterelnök: Friedrich István.

Külgügyminiszter: Lovász Márton.

Beliügyminiszter: Perényi Zsigmond báró.

Pénzügyminiszter: Grün János.

Hadügyminiszter: Schnetzer Ferenc.

Igazságügyminiszter: Balogh György.

Kereskedelmi miniszter ideiglenesen: Friedrich István.

Földmívelésügyi miniszter: Szabó István (nagyatádi).

Vallás- és közoktatásügyi miniszter: Huszár Károly.

Népegészségügyi miniszter: Csilléry András.

A propaganda ügyek minisztere: Haller István.

Kisgazdák minisztere: Mayer János.

Ipari munkások minisztere: betöltetlen.

Nemzeti kisebbségek minisztere: Bleyer Jakab.

Közlelméleti minisztérium vezetője a tárca betöltéséig Térfy Béla h. államtitkár.

A hivatalos lap pénteki száma a kabinet tagja gyanánt szerepeltette Teleki Pál grófot is, aki mint a béketárgyalásokon résztvevő miniszter foglalja helyét a kormányban. Az augusztus 16-iki számban erre vonatkozólag a következő helyreigazítás jelent meg:

A Budapesti Közlöny ma reggeli számában a kormány kine-

vezéséről szóló közleményben megjelent Teleki Pál grófnak tárcanélküli miniszterre való kinevezése is. Ez a közléstétel tévedésen alapszik, mert mint hivatalosan közlik, az erre vonatkozó tárgyalások nem fejeződtek be és Teleki Pál gróf a tárcanélküli miniszterséget nem vállalta.

A kormány eskütétele

Az új kormány tagjai pénteken délután 12 órakor tették le a hivatali esküt a miniszterelnöki palotában József herceg kormányzó előtt. Először a kabinet tagjainak jelenlétében Horthy Miklós fővezér esküdt hűséget az ország iránt, aztán következett a miniszterek esküje. Gogólk Károly dr. miniszteri osztálytanácsos, az elnöki osztály h. vezetője olvasta a hivatali esküt, melynek szövege azonos az első Friedrich-kormány tagjai által tett esküvel s a melynek szövegét már közöltük.

Az eskü letétele után a kormányzó néhány meleg szóval üdvözölte a minisztereket és vállvetett, kitartó munkára hívta fel őket a haza érdekében.

A miniszterelnök nyilatkozata

A kormány eskütétele után a Budapesti Közlöny tudósítója a kabinet megalakulásáról kérdést intézett Friedrich István miniszterelnökhöz, aki a következőket mondta:

— A három napos tárgyalások eredményeként végre megalakult a kormány. Természetes, hogy az összes kivánságokat és igényeket kielégíteni nem lehetett. A szervezett munkásság ré-

szere rendelkezésre áll három tárcára és most már teljesen tőlük függ, hogy a kormány munkájában résztvegyenek. A szervezett munkásságnak be kell látnia, hogy nem irhatja ő elő, hogy a polgári osztályok kiket delegálnak a kabinetbe, viszont természetes, hogy a polgári és földmives pártok sem akarnak beavatkozni abba, hogy a munkások kiket óhajtának. Most már csak egy momentum a legfontosabb, az, hogy az igen tisztelt és ugynevezett pártpolitikusok, akik a hátuk mögött álló állítólagos nagy pártokra hivatkoznak, legyenek kegyesek néhány héttig türelemmel lenni, amíg a választások megejtődnek. Azt hiszem, hogy ez most hazafias kötelesség.

A külügyminiszter

A miniszterelnök ezután a kormányzóhoz ment. A hátramaradt miniszterek részéről Lovász Márton külügyminiszter nyilatkozott aztán a kabinet feladatairól a Budapesti Közlöny munkatársának a következőkben:

— A kormány ideiglenesen tekinteli magát s a nemzetgyűlés összeülésekor azonnal lemond, addig is a legfontosabb feladata a rend, a személy- és vagyonbiztonságnak helyreállítása és erős kézzel való fenntartása, már csak azért is, hogy a nem-sokára kiirandó választások nyugodt hangulatban mehesse-
nek végbe. A kormány erőfeszé-
sen szembe fog szállni minden
tulzó és szélsőséges áramlattal,
tehát úgy a bolsevista üzemek-
kel, mint a reakció és a feleke-
zeti türelmetlenség megnyilvánulásaival.

A román hadseregparancsnokság rendelete

Kivonat

a 21. és 25. számú rendeletről (helyesbítve).

1. Vétkezésnek tekintetnek mindazon egvények, akik bár nem rossz szándékkal a nyilvános helyiségekben, vonatokban, az utcákon stb. bármilyen módon közölni híresztelni, megbeszélni fogják az akár igaz, akár képzelt híreket vagy véleményeket, amelyek a harci tevékenységet érintik; továbbá amelyek a helyzetre és a csoportok áthelyezésére, vagy a katonai hatóságok rendelkezéseire, vagy bármilyen módon a román hadsereget érintő ügyekre vonatkoznak.

2. Ezen vétkezések a katonai bírák által első és utolsó fokban fognak tárgyaltni és egy évig terjedő beárásra és 2000 lei pénzbüntetésre elítéltni, amikor a fenti vétkeskedési és árulás-szándékkal történtek, a háború esetén érvényes büntetések fognak végrehajtlni.

— A kormány összetétele olyan, hogy benne a társadalom összes dolgozó rétegét képviselve vannak és ha ebben a tekintetben kiegészítés szüksége merülne fel, a kormány mindig kész eziránt tárgyalásokba bocsátkozni és a felmerülő szükségleteket kielégíteni.

— Külpolitikájában a kormány az entente-val való jóviszonyt tartja irányadó szempontnak és főkövetése, hogy az ország számára a kielégítő békét minél előbb megszerezze. Erősen reméli, hogy az entente jóindulata révén a közéletet már igen rövid idő alatt jelentékenyen megjavíthatja, a gazdasági életet megindíthatja és a termelő munka megkezdését s intenzív folytatását biztosíthatja.

— A kormány számít arra, hogy az ország mostani rettenősen súlyos helyzetében minden rendszerető honpolgár faji, felekezeti, párt- és osztálykülönbség nélkül teljes erővel támogatni fogja.

József főherceg nem dolgozik az exkirály érdekében

Budapest, augusztus 18. A Magyar Távirati Iroda felhívatalos cáfolatot közöl a József főherceggel kapcsolatosan külföldi lapokban megjelent hírekről, melyek szerint Károly volt király külön kurirt küldött volna a herceghez. A kurir után a volt király állítólag megköszönte József hercegnek a dinasztia érdekében kifejtett működését és ki, amíg ő visszatérhet. A felhívatalos közlemény kijelenti, hogy ilyen kurir nem érkezett és hogy József herceg a volt királlyal semmiféle érintkezésben nincsen.

Anglia és a magyar kormány

Amsterdam, augusztus 18. Az angol alsóház augusztus 12-iki ülésén egy képviselő kérdést intézett a kormányhoz, igéri-e, hogy semmiféle olyan magyar kormányt nem ismer el, a melyet nem a magyar nép választott szabad akaratából.

Bonar Law miniszter kijelentette, hogy ezt nem garantálhatja a kormány. Anglia csak a saját kormányát ellenőrizheti, más ország kormányát nem.

A németek autonómiát kérnek

Budapest, aug. 18. A magyarországi németek 60 tagú küldöttsége jelent meg József herceg kormányzónál, hogy biztosítást kapjanak a magyarországi németek önkormányzatára vonatkozólag.

Giesswein Sándor kanonok kifejtette, hogy a németek mindig testvéri érzelmekkel viseltettek a magyarság iránt és elősegítették a magyar kultúra ügyét. Zombor Emil volt nyugatmagyarországi kormányzó a nyugati megyék németekének kívánságait adta elő. A közigazgatásban német hi-

vatalos nyelvet, az iskolákban németnyelvű oktatást kívánnak. Csak az önkormányzat megvalósításával lehet a Német-Ausztriához való csatlakozási mozgalmat ellensúlyozni.

A kormányzó meleg szavakban köszönte meg az üdvözlést és kijelentette, hogy az új kormány egyik fontos feladata lesz, hogy a németek kívánságait a nemzetgyűlés döntése elé vigye.

Elfogató parancs a megszökött népbiztosok ellen

A Budapesti Közlöny augusztus 16-iki szombati esti száma közli:

A budapesti magyar államrendőrség főkapitányságának bűnügyi osztálya a következő megkeresést intézte valamennyi közigazgatási és rendőri hatósághoz és a bécsi rendőrhatalomhoz:

Megkeresem, hogy 1. Kun Béla, 2. Landler Jenő, 3. Vágó Béla, 4. Vántus Károly, 5. Hamburger Jenő, 6. Székely Béla, 7. Kunfi Zsigmond, 8. Lukács György, 9. Bokányi Dezső, 10. Fiedler Dezső, 11. Rákosi Mátyás, 12. Pogány József, 13. Szántó Béla, 14. Varga Jenő, 15. Rónay Zoltán, 16. Ládai István, 17. Böhm Vilmos, 18. Hevesi Gyula, 19. Kálmán Henrik, 20. Erdélyi Mór, 21. Illés Arthur volt népbiztosokat és 22. Birman Istvánt, a budapesti katona- és munkástanács volt elnökét, akik gyilkosság, rablás, pénzhamisítás, személyes szabadság megsértése, magánlaksértés büntetőjével mint tettesek, vagy felbujtók alaposan gyanúsíthatók, hatósági területén nyomoztassa, feltalálásuk esetén helyezze előzetes letartóztatásba és erről táviratilag a főkapitányságot értesítse.

Letartóztatott népbiztosok és szerepvivők

A budapesti államügyészség a tanácsköztársaság védelme alatt elkövetett bűnügyek őrási adatait a következőképpen csoportosította:

Elsősorban elrendelte valamennyi népbiztos letartóztatását levően Bécsben tartózkodók. Az államügyészség intézkedett, hogy őket is kihallgassák és a náluk levő millió meg millió értékű jogtalanul elulajdonított vagyont zár alá vegyék. E célból egy nagyrangú rendőrtisztviselő utazik Bécsbe, aki ki fogja hallgatni a népbiztosokat és zár alá veszi a náluk talált idegen vagyont. Az eljárás gyilkosságra, pénzhamisításra való felbujtás, magánlaksértés és magánosok elleni erőszak címén indul meg ellenük.

A népbiztosok közül a következők vannak letartóztatásban:

1. Haubrich József, volt hadügyi népbiztos.
2. Ágoston Péter külügyi népbiztos.
3. Nyisztor György földművelésügyi népbiztos.
4. Szabados Sándor, a szellemi termékek országos tanácsának vezetője.
5. Vincze Sándor népbiztos, aki a főváros direktoriumának vezető tagja volt.

A jelentősebb szerepű személyek közül őrizetben, illetve letartóztatásban vannak: Somlyó Dezső, a lakáshivatal vezetője, Fáber Oszkár, a vallásügyi likvidáló hivatal vezetője, Szamek Mór, az országos fahivatal vezetője.

A forradalmi törvényszék vezetői

A második csoportba tartoznak a forradalmi törvényszék vezetői, tagjai és vádbiztosai. Ezek között az emberek között valóságos vadállatok voltak.

Legnagyobb szerepe László Jenőnek, a forradalmi törvényszék akinek kezében futott össze az irányítás. Amilyen nagy hatalom volt a tanácsrendszer idején, olyan szelid lett most. Az összeomlás után napokig bujkált a fővárosban, leborotváltatta bajuszát és haját, de nem bírta ki a rettegést és tegnap önként jelentkezett az államügyészségen. Azt mondja, hogy ő kizáróan jót tett mindenkiért.

Vele egyidejűen vizsgálati fogságba került Kiss Miklós, a forradalmi törvényszék hírhedt elnöke, aki a június 24-iki ellenforradalom leverése után jutott szomorú szerephez.

Az ügyészség megindította a nyomozást és elrendelte a körözést a forradalmi törvényszék politikai vádbiztoságának tagjai és a törvényszék tagjai ellen.

A terrorfiúk börtönben

Külön csoportba tartoznak a terrorfiúk, akik közül körülbelül százán vannak letartóztatva. A legvérengzőbb vezetők már valamennyien fogságban vannak.

A Budapesti Közlöny augusztus 16-iki száma részletes jelentés kapcsán közli, hogy Szombathelyen sikerült letartóztatni Csernyei Józsefet, a hírhedt Lenin-fiúk rettegett vezérét, aki két terrorista társával együtt Ausztria felé igyekezett volna menekülni. Intézkedés történt, hogy Budapestre szállítsák őket.

Szamuely öngyilkossága

A budapesti államügyészség intézkedett, hogy Szamuely Tibor holttestét agnoszkálják. Két detektív utazott Bécsújhelyre, ahol fényképfelvételeket vesznek a holttestről. Amennyiben szükség volna, a detektívek meghatalmazást kapnak a holttestnek Budapestre való szállítására, hogy egész pontosan megállapítsák személyének azonosságát.

Minden magyar tiszt köteles hetenkint jelentkezni RENDELET.

Mi, a Hadtáp- és katonailag megszállott területek főparancsnoka, az Erdélyi csapatok parancsnokságától kapott 2919. sz. rendelete alapján elrendeljük: 1. Az összes magyar tiszt, akik nem szolgáltak a vörös hadseregben és akik a román csapatok által elfoglalt egész területen találtak, hadifoglyoknak tekintendők. Ők tartózkodási helyükön lesznek internálva és hetenkint egyszer az illető térparancsnokságnál tartoznak jelentkezni. Azok, akik Debreczen város és környékén laknak és találtak, a debreczeni térparancsnokságnál tartoznak jelentkezni, az alábbi kimutatás szerint. 2. A román csapatok által elfoglalt egész területen teljes szigorral tiltatik meg, hogy a magyar tiszt, továbbra is egyenruhát viseljenek; kivételt képeznek a rendelet alól a szolgálatot teljesítő esendőr- és rendőrtisztek akiknek feismertető jelük van. 3. Az összes igazolványok és felhatalmazások, amelyek különböző román katonai parancsnokságok által a tiszt egyenruhaviselése megengedettek, ezen rendelet életbeléptetésével hatályát veszti és érvénytelenné válik. 4. Debreczen város és környékén tartózkodó összes magyar tiszt, román térparancsnokságnál jelentkezni tartoznak a következő sorrendben:

- a) Minden hétfőn: A—C-ig bezárólag
  - b) „kedden: D—F-ig
  - c) „szerdán: G—J-ig
  - d) „csütörtökön: K—M-ig
  - e) „pénteken: N—P-ig
  - f) „szombaton: R—T-ig
  - g) „vasárnapon: U—Z-ig
5. A jelen rendeletben foglalt határozaok az összes magyar tisztjelölt és katonaiskolák növendékeire is vonatkoznak. 6. Akik a fenti rendeletben foglalt határozatok ellen vétnek, illetve eleget nem tesznek, haditörvényszék elé lesznek állítva és 6 hónaptól 1 évig terjedő börtönnel és 5000—10,000 leig terjedő pénzbírsággal, vagy mindkettővel lesznek megbüntetve. 7. Ezen rendelet elleneségei királyi biztosok, hadúrök, térparancsnokságok, esendőrtisztek és rendőrtisztek által lesznek megállapítva. 8. Ezen rendelet 1919 augusztus 16-ikával lép életbe.

A Hadtáp- és katonailag megszállott területek főparancsnoka:

MICHAESCU,
kormányzó-ládornok.
ALIMANESCU ezredes,
vezérkari főnök.

A gyógyszerterek éjjeli ügyelete

A debreceni gyógyszerterek a következő sorrendben tartanak éjjeli ügyeletet:

Kedd: Megváltó — Ferencz József-utca 18., Muraközy — Hunyadi utca 5., Csillag — Árpád-tér 1., II. Rákóczi — Külső vásártér 1., Kossuth Lajos — Ferencz József-ut 30.

Margit-crem
Margit-szappan
Margit-puder
Eszközött

Korzó-Drogueriába
Ferenc József-utca 42. sz.

Szép lesz! ha a
Korzó-arckrém
használja!

Népszámlálásra készül a város

Statistika tiz év változásairól

A városi tanács mai ülésén Zöld József tb. tanácsnok előterjesztette, hogy a forgalom rövidesen várható megindulásával *cukor, gyufa és más régen nélkülözött közszükségleti cikkek behozatala is várható.* Ezek azonban, előreláthatólag, csak olyan mennyiségben lesznek beszerezhetők, hogy csak *fogyasztási jegy* ellenében adhatók majd ki a közönségnek.

E célra szükséges az előkészületek során a *fogyasztók pontos számának* megállapítása. Mivel pedig e cikkeknek az egész lakosság kivétel nélkül fogyasztónak tekintendő; a lisztirodában, ahol a jelentkezések lesznek, a város minden lakóját be kell jelenteni.

Ezt az alkalmat föl kellene használni arra, hogy *népszámlálást rendezzen a városi hatóság* és megállapítsa azokat a feltétlenül szükséges *statistikai adatokat*, amelyek az elmúlt tíz év teljesen megváltoztatott. A lisztiroda személyzete a munkát el tudja végezni, a berendezkedés pedig olyan, hogy a kettős jelentkezések a minimumra redukálhatók.

Ha a tanács elvben az előterjesztéshez hozzájárul, akkor meg kell állapítani a lisztiroda személyzetének külön díjazását, a nyomtatványok költségeit és azokat a kérdéseket, amelyekre a számlálási iverk felelni kell. A kérdéseknél a legfontosabbak a következők: kell szorítkoznunk, hogy a munka minél könnyebben elvégezhető legyen.

Vásáry István dr. tanácsnok hangsúlyozta, hogy a népszámlálásra szükség van, azonban ha megtartják, akkor a legutóbbi népszámlálásnál föltett minden fontosabb kérdést most is föl kell tenni, hogy a változások tényleg megállapíthatók legyenek.

Több felszólalás után a tanács az *előterjesztést elvben elfogadta* és megbizta Zöld József tb. tanácsnokot, hogy egy szakértékből alakítandó kisebb bizottság bevonásával készítsen a népszámlálásra vonatkozólag tervezetet és terjessze a tanács elé.

Részletes rendelet.

Hivatkozva az erdélyi csapatok parancsnoksága írási rendelkezésére, mely szerint megengedték, hogy az internáltak csalátagjai egyszer havonként irhassanak cenzurált leveleket, küldhessenek pénzt, ruhát, ételt (öt kilogrammos csomagokban).

E célból a következők rendeltetnek el:

Minden hó 20. és 21-én ezek az elküldendő levelek, pénzek, csomagok elviendők Nyiregynázára V. Ádám-utca 2. szám alatti irodába.

Az átvétel d. e. 9-11-ig d. u. 5-7 óra között fog történni.

A következő rendelkezésekre kell még figyelemmel lenni:

1. A levelek nyitva adandók át és tartalmuk lehetőleg rövid legyen.
2. A csomagok jól burkolva, de könnyen felbonthatóan legyenek átkötve cenzurálás végett.
3. Minden személy egyszerre csak egy csomagot kaphat.
4. Minden szállításért 5 korona díj fizetendő.
5. A nyiregyházi leányiskola gondoskodni fog egy kísérő hivatalnokról, aki elviszi a katonai megbízottat a fogolytáborba és ott átadja a küldött dolgokat.
6. Ha bebizonyul, hogy ezen hivatalnok átélpi a neki megengedett

rendeleteket, vagy elvisz cenzuráltan leveleket, vagy csomagokat, vagy meg nem engedett híreket terjeszt közöttük, úgy hivatalnok, mint azon

személyek kik ez ellen vétnek, meg lesznek büntetve és ezen kedvezménytől bizonyos időre, vagy teljesen el lesznek vonva.

Az entente békéje Németországgal

Belgium ratifikálta a német békét

Brüsszel, augusztus 18. A belga kamara egyhangulag elfogadta a Németországgal kötött békeszerződés ratifikálására vonatkozó törvényjavaslatot.

A német jóvátétel

Páris, aug. 18. A francia szenátus legutóbb meghallgatta a jóvátételre vonatkozó jelentést, valamint Klotz és Loucheur miniszterek nyilatkozatait. Az utóbbiak ismertették a békekonferencia megállapodásait a jóvátételre és Németország pénzügyi kötelezettségei teljesítésének biztosítására vonatkozólag és lelejték azokat a *rendszerbályokat is*, melyek a Németországra rótt kötelezettségek pontos teljesítését körülbástyázták.

Az osztrák ellenjavaslatok

Páris, aug. 18. Az Excelsior jelenti, hogy a területi bizottság augusztus 15-én a németausztriai delegációnak a területekre vonatkozó ellenjavaslatait vizsgálta meg. A bizottság a szerződés kifogásolt részeinek a megváltoztatását nem határozta el. A *Rapport* azt jelenti, hogy nem történtek nagyobb változások.

Az amerikai szenátus sürgeti a békekötést

Páris, augusztus 18. A *Matin* newyorki jelentése szerint a szenátus külügyi bizottsága elhatározta, hogy a békeszerződés minél hamarabb való letárgyalását sürögőnek nyilváníti.

Izgalmak a japán kérdés miatt

Rotterdam, aug. 16. A *Nieuwe Rotterdamsche Courant* jelenti, hogy az amerikai szenátusban a japán válságról elhangzott nyilatkozatok Amerikában nagy izgalmat keltek. A nyilatkozatoknak a népszövetség meghíusulása lehet a következménye. *Aligha képzelhető el, hogy a szerződést korlátozások nélkül ratifikálni fogják.*

Wilson határozotlan vonakodik, hogy a szenátusnak a békekonferencia határozatairól jelentést tegyen. A szenátus külügyi bizottsága ezért arra törekszik, hogy *House* ezredet bírja rá, hogy a bizottság előtt megjelenjen.

Rotterdam, aug. 18. A *Nieuwe Rotterdamsche Courant* jelenti: A *Daily News* newyorki jelentése szerint *Lodge* republikánus szenátor a népszövetségről mondott beszédében Wilsont hevesen megtámadta.

Románia jegyzéke a legfelsőbb haditanács előtt

St. Germain, aug. 18. A legfőbb haditanács tegnap délután tartott ülésén foglalkozott először hivatalosan Románia jegyzékével. Az ülésen *Weygand* tábornok, *Foch* marsall vezérkari főnöke is résztvett.

Uj olasz javaslatok Fiuméről és Dalmáciáról

Laibach, augusztus 18. Trieszti jelentés szerint az olasz lapok a fiumei kérdéssel foglalkozva új javaslatokkal állanak elő. A *Nazione* szerint a meg egyezés a következő alapon lenne lehetséges:

1. A Fiume—St. Peter-vasutvonalról északra fekvő terület legyen semleges úgy, hogy St. Peter, Illir-Feistritz és Costos területe a népszövetség kormánya alá kerülne. Az olaszok jogot tartanak, hogy háboru esetén ezt a területet megszállhassák.

2. Az olaszok Fiume várost, az egész partvidéket Abbáziáig és Voloscaig, továbbá a Quarneróban, valamint Sebenico és Zara előtt fekvő szigeteket anektálják.

3. Fiume kikötő a népszövetség kormánya alatt semleges.

4. Jugoszlávia megkapja Bucarától Obrevácig az egész partvidéket, Benkovacot, Drnicet, Sirjt, Omiseljt és egész déli Dalmáciát.

5. Olaszország átveszi Zara és Sebenico kormányzását.

Öngyilkos tanár Rejtélyes tragédia

Megdöbbentő családi dráma játszódott le pénteken éjszaka Nagyváradon. *Lőrinczy* Dénes egy szatmárnémeti ipariskolai rajztanár öngyilkosságot követett el felesége mellett és nyomban meghalt. Az öngyilkosság nagyon érdekes előzmények után történt s oka mindeztideig kiderítetlen.

Lőrinczy Dénes az erdélyi nemzetőrség hadnagya volt s az utolsó időkig Kolozsvárott teljesített szolgálatot. A nemzetőrség leszerelésekor Kolozsvárott maradt, ahol megismerkedett egy intelligens, komoly urinóval s rövid ismeretség után házasságra lépett vele. Julius elején Kolozsvárról Nagyváradra költöztek.

Nagyváradon a rajztanár nem vállalt állást, hanem készpénzvagyonából élt elég uri módon. A tanárnak Szatmáron háza volt s amikor az utóbbi időben az utazás abban az irányban is könnyebbé vált, elhatározták, hogy háza utaznak Szatmárra. Be is szereztek az utazási igazolványokat, s tegnap este korán lefeküdték, azzal a tervvel, hogy reggel utaznak Szatmárra.

Az asszony mélyen aludt egész éjszaka és nem is sejtette, hogy férje milyen tötét tervvel foglalkozik. Reggel fél hatkor erős csattanásra riadt fel: *Lőrinczy* már akkor a szoba közepén feküdt átlótt mellettel, halottan.

A fiatal asszony kiugrott az ágyból s kétségbeesett sikoltással borult az ura holttestére. A lövés zajára és az asszony sikoltására figyelmessé lettek a házbeliek és értesítették a rendőrséget, ahon-

nan a tisztí főorvos ment ki, de már akkor nem segíthetett, a 7 milliméteres browning-golyó a tanár szívébe hatolt s nyomban megölte.

A szobában a rendőri bizottság egy lapot talált, amelyre *Lőrinczy* a következőket írta:

„Az egész éjfel nem aludtam. Isten segedelme legyen veletek. Bocsássatok meg...”

Valószínű, hogy a tanár pillanatnyi elmezavarban követte el tettét.

A konszolidáció munkája

A főváros élelmezése

Budapest, aug. 18. *Holban* tábornok, román katonai parancsnok magához kérte a közlelmezési minisztérium illetékes osztályainak vezetőit, hogy velük a *Budapestre irányítandó élelmiszer küldeményekről* tárgyaljon. Legelsősorban azoknak a fővonalaknak a felszabadításáról van szó, amelyekeken vidéken tároló élelmiszerkészletek a legrövidebb idő alatt a fővárosba kerülhetnek. Román részről ez irányban nagy előzetekonytséget tanúsítanak és így alapos a remény, hogy az első szállítmányok rövidesen Budapestre érkeznek.

6000 rendőr Budapesten

Budapest, aug. 18. A főváros megszállása után 600 főnyi rendőrlégénység teljesíthetett szolgálatot. *Schnetzler* Ferenc hadügyminiszter parancsnoksága és a budapesti missziókkal a rendőrségi létszám felemelése iránt. A tárgyalások kielégítő eredménnyel jártak, amennyiben a román főparancsnokság és az entente képviselői hozzájárultak ahhoz, hogy a budapesti rendőrség fegyveres létszámát 6000 főre emeljék fel. A rendőrlégénység megszervezése folyamatban van. A fegyveres létszám már meghaladja a háromezretet.

Segré tabornok Budapesten

Budapest, aug. 18. A bécsi *Zeit* értesülése szerint *Segré* francia tábornok ma kiílvonaton Budapestre utazott.

A franciák megszállják Nagykanizsát

A Budapesti Közlöny írja: *Nagykanizsáról* jelenti, hogy a katonai állomásparancsnokság olyan intézkedéseket tett, amelyek arra engednek következtetni, hogy a városnak a franciák által való megszállása csak órák kérdése. A kaszárnyák egyrészt kiürítették és a Central szálló összes szobáit lefoglalták. A francia megszállás főképen a nagykanizsa—budapesti vasutvonal biztosítására történik, mert az összes Budapest felé menő amerikai élelmiszerszállító vonatok, amelyek részben Pragerhofi, részben Fiume felől érkeznek, Nagykanizsán keresztül futnak be Budapestre.

Az ország egyes demarkációs vonalain különben hadmozdulatok észlelhetők. Így a szerbek alulról előnyomultak és megszállották *Alsólendvát*, a csehek Pozsonynál *Ligetfalut*, északkeleten pedig *Sátoraljajhelyt* szállották meg.

„Legyen vége a gyűlölet uralmának!” Vázsonyi Vilmos a magyar társadalomhoz

A Budapesti Közlöny augusztus 17-iki száma közli Vázsonyi Vilmos volt igazságügyminiszter következő felhívását:

A bolsevizmus, mint az osztálygyűlölet tüzhányója, lávával és hamuval borította be az ország termékeny földjét. És most, alig-hogy kiégett ez a szörnyű kráter, amely földi pokollá tette ebben a hazában az életet, fájdalommal látom, hogy megnyílni készül egy új, az élet csiréit fenyegető kráter, a **felekezeti gyűlölködés krátere**.

Nem hivalkodás, ha emlékeztek arra, hogy első voltam Magyarországon, aki észrevettem a bolsevizmus veszedelmét. Nyilvános beszédekben óvtam tőle az országot, az ellene való küzdelmekben minden erőmet felemésztettem, szétmorzsolódtam és özszereskedtem. Jogom van tehát szólni és jogom van kérni, hogy meghallják szavamat, mert hiszen nincs senki, akit a bolsevisták jobban gyűlöltek volna, mint engem. Kétségtelen, hogy a bolsevisták legtöbb vezére a zsidóság közül származott és a zsidóság egyes rétegei ezen a téren súlyos bűnököt követtek el, de az is bizonyos, hogy a pokol ezen prófétái, akik önmaguk mennyét jö-létben usztak, magától a zsidó val-lástól eltávolodtak. Istent megtagadták — tehát nem valóságban, csak származásban voltak zsidók.

És ha végig tekintünk Budapest utcáin, ha látjuk az áraktól kifosztott zárt üzletek sokaságát, a gyárakat és műhelyeket, amelyekben temetői csönd honol, akkor viszont észre kell vennünk, hogy ez a bolsevista zsidó inkvizíció a zsidókat sem kímélte meg, mert elsősorban a kereskedelmét és ipart tette tönkre és az ingó-töket lopta el.

Én nem hunyok szemem azoknak hibái és bűnei előtt, akiknek sorából származom. Irtózatlan bűnterhelő azokat a zsidókat, akik Magyarországra Moszkvából hozták a bolsevizmust és rövid idő alatt a világ minden korrupcióját felülmúló harácsolást és erkölcstelenséget teremtettek ebben a szerencsétlen országban. A bűn annál nagyobb, mert ez az ország teljes jogot adott zsidó vallású polgárainak. Előttük szabad volt az érvényesülés minden útja, nemcsak gazdasági és kulturális téren, de a közéletben is. A mi hazánk nem volt Oroszország, Szibéria, a kazamaták, a szegyen, a megaláztatás, a pogrom nem érte a zsidókat, belőlük nem fakadhatott keserűség, mint Oroszországban, hanem csak hála a testvéri szeretetért, amelyben részük volt.

De szabad-e üldözni a bűnösök-ért az ártatlanokat? Bűnhődjenek a bűnösök, a felbujtók felekezeti különbség nélkül. De ne bűnhődjen senki csak azért, mert valamely felekezethez tartozik s ne legyen senki számára sem palást és védelem, hogy más felekezethez tartozik. Rettenetes volna, ha a latrokért szenvedne az a sok derék és tisztességes polgár, akit életének minden eredményétől megfosztott a bolsevista rab-

hadírat s akitől most ráadásul el akarják venni még becsületét is, ki akarják taszítani a magyarság köréből.

Legyen vége Magyarországon a gyűlölet uralmának. Az egész világon nincs barátunk. Mindenki elhagyott minket. Ezer sebtől vérzünk és csak a testvéri szeretet és vállvetett kínos munka emelhet minket ki a szörnyű mélységből a nagy lezuhanás után. Legyünk mindnyájan igaz magyarok. Ebből a magyar társadalomból csak azt rekesszük ki, aki vétett hazája ellen, de senkit valása miatt. Az igazi nemzeti eszme, miként az igazi vallásosság a szeretet törvényét hirdeti. Ha kigyógyultunk az egyik örületből, ne essünk bele a másikba. Jöjjön el itt végre újra a szeretet, a jog és erkölcs korszaka.

Vázsonyi Vilmos.

Az „ébredő magyarok”

A Budapesti Közlöny augusztus 16-iki esti kiadása jelenti: A román királyi hadsereg cenzúrája hivatalosan közli a főváros közönségével, hogy az „Ébredő magyarok” című kiáltvány vizsgálás folytán került a nyilvánosság elé.

A román királyi hadsereg cenzúrájától mi sem áll távolabb, mint a fenti című plakát tartalmával való egyetértés.

Éppen azért tudatja a közönséggel azt is, hogy a visszatérők ellen a megtérő eljárás már folyamatban van és a plakátok azonnali eltávolítása iránt a rendőrséget megkereste.

HIREK.

— **Ülést tart a felügyelő bizottság.** A mai tanácsülésen Vargha Elemér tb. főjegyző közölte, hogy a felügyelő bizottság tagjai, miután a Budapesti Közlönyben megjelent kormányrendelet a múlt év október 31-ike előtti állapotot állította vissza, az kívánják, hogy a városi költségvetést már a felügyelő bizottság ülése tárgyalja le. Javasolja tehát a felügyelő bizottság egybehívását. A tanács a javaslatot elfogadta.

— **Eljegyzés.** Nagy István dr., a debreceni ügyvédi kar kiváló tagja, az ügyvédi kamara ügyésze eljegyezte Than Gyulának, a Debreczeni Újság szerkesztő-tulajdonosának kedves leányát Margitkát.

— **A 600.000 koronás kölcsön.** A város által a városi alkalmazottak gabona beszerzésének céljaira felvett 600.000 koronás folyószámla kölcsön ügyében a kölcsönt adó nyolc intézet nevében a Debreceni Első Takarékpénztárt bízták meg a várossal való érintkezéssel. A bankok közgyűlési jóváhagyás helyett, a főispán jóváhagyó aláírását kívánták a tanácsi határozathoz. A főispán a tanácsi határozatot aláírásával és pecsétjével látta el s erre a pénzintézetek a kölcsönt folyósították is. Ka-

matvesztések elkerülése céljából a tanács felhívta a Debreceni Első Takarékpénztárt, hogy a város résztörlesztéseit lehetőleg már a törlesztés napján, legkésőbb azonban másnap utalja át a kölcsönt adó intézeteknek.

— **Ötmillió sikkasztás Bécsben.** A bécsi lapok jelentése szerint egy magyar bank bécsi fiókjának egyik tisztviselőjét tartóztatták, mert elsikkasztott 5 millió koronát. A sikkasztót, Lobstein Frigyest kihallgatták, kezdetben tagadott, később azonban beismerte, hogy félmilliót elsikkasztott. A vizsgálat folyamán kiderült, hogy ennek a magyar bankfióknak a többi vezetői is foglalkoztak tiltott valuta-üzletekkel, amelyekkel 27 millió korona forgalmat értek el. Schleifer, a bankfiók vezetője ellen és Szilágyi bankigazgató ellen feljelentést tettek a városi tanácsnál a deviza forgalomról szóló rendelet áthágása miatt.

— **Átalányban fogják fizetni a kávéházi és cukrászdai adót.** A városi tanács mai ülésén tárgyalta a cukrászda-tulajdonosok beadványát, mely szerint üzleteiket addig nem nyitják ki, amíg a cukrászdai adó kérdését kielégítően meg nem oldják. A tanács úgy határozott, hogy az új adóra vonatkozó szabályrendeletet egyelőre hatályon kívül helyezi a szállodai adó kivételével és megbizta a számvevőseget, igyekezzen a kávéház és cukrászda tulajdonosokkal megállapodni, hogy átalány összeget fizessenek az egyénekenkénti adózás helyett. Ha a megállapodás létrejön, akkor a szabályrendeletet ilyen értelemben megváltoztatják.

— **Az állatorvos díjának fel-emelése.** A vágóhídi igazgató előterjesztést tett a tanácsnak a vágási díjak felemelésére és részletes kimutatást csatolt egy 50, 100 és 150 százalékos emelésről. Az állatorvos a 100 százalékos emelést javasolja. A tanács az előterjesztés fölött a legközelebbi tanácsülésen dönt.

— **Az öngyilkos leány vallomása.** Tegnap megirtuk hogy Barna Margit 24 éves leány öngyilkossági szándékból marótlutót ivott. A közokrházban felvett vallomásaiban elmondta a leány, hogy büntetéstől való féltelmében akart meghalni, mert több lopás miatt eljárás indult ellene. Legutóbb Szilágyi Józsefné helybéli lakos tett ellene feljelentést, hogy ruhaneműket lopott tőle.

— **Építő anyagot vesz a város.** A román katonai parancsnokság augusztus 20-ikán nagyobb mennyiségű építő anyagot ad el árverés útján. A városi tanács úgy határozott, hogy a mennyiben jutányosan hozzájárulhat, minél többet megszerez az anyagokból, előzőleg azonban eljár a parancsnokságnál, nem vehetné-e meg a város árverés mellőzésével az egész anyagot.

— **A város nem bocsátja el a női munkaerőket.** A városi tanács mai ülése tárgyalta Rásó István főispán átiratát, hogy a városnál alkalmazott női munkaerőket leszerelt katonákkal pótolják. A tanács a hivatalok, elsősorban a lisztiroda jelentése alapján, úgy határozott, hogy egyelőre további női munkaerőket nem bocsát el.

— **Négy osztályú lesz a felső kereskedelmi iskola.** A hivatalos lap a vallás- és közoktatásügyi miniszter rendeletét közli a felső kereskedelmi iskolák 1919—20. évi egyesítéséről. A beiratkozásokra vonatkozó tudnivalók után a rendelet a következő újítást tartalmazza: Mivel az 1919—20. iskolai évtől kezdve a felső kereskedelmi iskola négy évfolyamú lesz, rendes osztálybizonyítványt kapnak a felső osztályt végzett tanulók is. Érettségi bizonyítványt csak az kaphat, aki a negyedik évfolyamot is sikerrel elvégzi.

— **Nem adóztatják meg a farsori padokat.** A számvevőség javasolta a tanácsnak, hogy a farsorban és a nagyerdőn levő padokat adóztassa meg a város, hogy aki a padra leül, 20 fillér adót fizet. A tanács a javaslatot nem fogadta el, már csak azért sem, mert a padok száma rendkívül csekély. A kérdés tárgyalásánál az elnöklő Vargha Elemér dr. tb. főjegyző kijelentette, hogy „ezt a dolgot is agyonütötte a tanács, mint a többi jó dolgot”, mert mikor pár év előtt egy vállalkozó ajánlatot tett a városnak 3000 vaspad felállítására, ha a padok oldalán hirdetések helyezhet el, a tanács elutasította a tervet, mert nem akart elébe vágni a „tizmillió év múlva” megvalósítandó nagyszabású városrendezési terveknek.

— **Könyvtárakat és egyes műveket állandóan legmagasabb áron vásárol A c z é l H e n r i k autiquárium.** Első Takarékpénztárban. — Kivánatra hához megyek megtekinteni.

— **Carnegie meghalt.** Delmari szikratávirat jelenti, hogy Carnegie Andrew tüdőgyulladás következtében tegnap reggel 84 éves korában meghalt. Az emberiség, kivált az amerikai köznevelődés szinte hasonlíthatatlan jötevőjét veszítette el benne. Egész sereg tekintélyes összegű alapítványt létesített, a Harvard-egyetemet az ő nagyszerű áldozatkészsége fejlesztette a világ legtekélyesebb berendezési főiskolájává; az Egyesült Államokban a dusan fölszerelt könyvtárak egész sora hirdeti az ő rajongó művelődés szeretetét.

— **A zeneiskola átadása.** A városi tanács Csűrös Ferenc tanácsnokot megbizta, hogy a zeneiskola igazgatóját teendőinek Weszprémi Andor részéről P. Nagy Zoltán helyettes igazgató részére való átadását személyesen folytassa le rövid határidőn belül.

Frank Sándor

női divat üzlete
Piac-utca 42. sz.
(Hungária-kávéházzal szemben.)

Allandóan raktáron:
női divat szövetek,
selymek, zefírek,
francia grenadinok,
kretonok,
harisnyák és női
fehérneműek.

**Olcsó
szabott árak**

— **Betöltetlen városi állások.** A számvevőség ma jelentette a tanácsnak, hogy a következő városi állások betöltetlenek: egy levéltárnoki, egy irodatiszti, egy rendőrbiztosi, egy polgári biztosi, három irnoki és több állandósított napidijasi állás. A tanács úgy határozott, hogy ezeket az állásokat egyelőre nem tölti be, kivéve a polgári biztosi állást, amelyet a polgármester saját hatáskörében betölthet s az üresedésben levő állások javadalmasítását azoknak juttatja, akik ezen állásokat behelyettesítés útján betöltik.

— **A közalkalmazottak beszerzési csoportjának közleménye.** Értesítjük tagjainkat, hogy folyó hó 20-án, kedden d. e. 8—12 és d. u. 2—5 óráig a dohánybevéltő hivatalnál korai burgonyát fogunk mérsékelt áron kiosztani.

— **Werner-Divatház, a Blka-épületben.** Sajátkészítményű fehérneműek. Mérték utáni rendelések gyorsan és pontosan készülnek. Gallérok minden számban raktáron.

Létoriére őgróf.

— Regény. — (43)

IRTA SUE JENŐ.

A várur intésére a két szolgál megelégedett arccal tette vissza az asztalra a terítéket. A báró helyet mutatott az őgrófnak és mindnyájan hozzáálltak a negyed szarvas és a szalonnával és savanyu káposztával tele tárostromához. A báró késével föl akarta darabolni a vadhúst, amikor Létoriére megfogta a várur karját és komoly, ünnepélyes hangon fölkiáltott:

— Egy pillanatra, báró! Vigyén el az őrdög, ha egy falatot is eszem, mielőtt el nem mondtam az asztali imát.

A várur összeráncolta homlokát és nyugtalanul, zavartan válaszolt:

— Káplánom halála óta kissé elfelejtettem a szöveget, de ma-

— **Különös jogcim.** Scheger Gyula nyugalmazott vasúti főellenőr arra kérte a tanácsot, hogy mivel 1903-ban ő tanácsolta, hogy a köntös-gát területén kutassanak viz után, ahol a vizmű létesült is, jutalmul adjon neki a város hat hold kerti földet örök tulajdonként. A tanács a kérést elutasította.

— **A rendőrség lóirtási átalánya.** A rendőrség a havi 200 korona lóirtási átalánynak 600 koronára való felemelését kérte. A tanács kivételesen teljesítette a rendőrség kérését, kimondta azonban, hogy általában a városgazdai hivatal tartozik a városi intézmények takarmány-szükségletéről gondoskodni.

— **3-4 középiskolát** végzett fiu tanulól felvétetik Hegedüs és Sándor irodalmi és nyomdai részv. társaság könyvkereskedésében.

— **Falusi zsidók** a címe Móricz Pál igen szépen kiállított novellás kötetének. A 21 eredeti igazi magyar, zamatos humoru, sok képpel díszített elbeszéléses kötet ára 6 korona 60 fillér. — Kapható Hegedüs és Sándor r.-t. könyvkereskedésében.

Angol monitorok Budapestben

Budapest, aug. 18. Ma reggel délfelől néhány angol monitor érkezett Budapestre. Ugyancsak angol lobogó alatt a fővárosba érkezett a *Viza* és *Czompó* ör-naszád is, amelyek június 24-ikén az ellenforradalom után hagyták el Budapestet.

Hazajönnek az amerikai magyarok

Nagyváradról jelentik: Hétfőn este a békéscsabai vonattal tíz Amerikából elindult biharmegyei magyar ember érkezett Nagyváradra. Mindannyian évekkal ezelőtt vándoroltak ki a tengerentúlra, ahol igen szép jövedelmük volt. Egy közülük az élesdi járásból, kilenc pedig a belényesi járásból való.

Az Amerikából érkezett emberek elmondták, hogy négy

hét ezelőtt szálltak hajóra Newyorkban. Az Egyesült Államok kormánya ugyanis rendeletet adott ki, amely szerint nemzetiségre való tekintet nélkül, minden bevándoroltnak el kell hagynia Amerika földjét és visszatérnie saját hazájába, azok kivételével, akik záros határidőn belül leteszik az Egyesült Államok iránti hűség esküt, illetve amerikai állampolgárokká lesznek. Elmondták az Amerikából jött emberek, hogy nagyon sokan vannak, akik nem teszik le az amerikai állampolgársági esküt és hazatérnek. Bizonyosan már utban is lehet ezeknek bizonyos része.

A tíz amerikai magyar, akiknek utlevélén annyirele hatóság bélyegzője van, hogy az írás szinte olvashatatlan, Hamburgon keresztül jutott Európába. Elmondták, hogy Amerikában nem ismerik a drágaságot. Az élelmiszer — már a dollár értékét számítva — hallatlan olcsó és nyoma sincs annak, hogy Amerika is résztvevett a világháborúban. Hoztak üzeneteket, sok, még Amerikában maradt magyartól. Az Amerikából visszatért tíz magyar ember tegnap tovább utazott haza falujába.

SZÍNHÁZ.

Ma játszik Honthy Hanna a Vígyszínházban. Debrecen közönségének érdeklődését teljes mértékben foglalja le a Vígyszínházban ma este tartandó Honthy-estély. A népszerű primadonna olyan művészi és értékes műsort állított össze, mely minden várákoszának megfelel. Az előadás fél nyolc órakor kezdődik. Kétségtelen, hogy az eseményszámba menő est emlékezetes marad azoknak, akik ideje korán gondoskodnak jegyről.

Herman Nándor

férfi fehérnemű készítő divatterme
Hatvan-utca 31.

Készít:

férfiingeket, gallérokat
mérték szerint.

gamban elmondom. Erhard, tudod az imát?

— Nem, kegyelmes uram, — mormogott Erhard — testvérem, a blumenthali lelkész szokta elmondani helyettem.

— Ej, báró, hát ön és emberei törökök talán! — kiáltott az őgróf. E szerint nekem kell elmondani az imát.

Az őgróf felállott és hangosan, érthető szavakkal imádkozott:

— Nagy Szent Hubert, add, hogy a vadpecsenye kövér, a bor kitűnő, az étvágy jó és a szomjuság olthatatlan legyen!

Egy hajtszra kiitta a kancsót, amelyben egy pint rajnai volt, letörölte szakállát és ament mondván, levágta az asztalra a kancsót.

A tréfa hangos hahotára derített a várurat; vendége példáját követve, ő is egy hajtszra kiitta a kancsót, erős hangon ismételte

az ament és nagyon vig vendéget fedezett föl a hozzá folyamodó őgrófnak. A várur két szolgálja nem kisebb gyönyörűséggel hallgatták a különös imádságot, de mérsékelték nevetésüket.

— Selbitz! — szólalt meg a kárur, akit a vacsora és Létoriére őgróf vidámsága jó kedvre hangolt — töltsd tele a kancsót, de a magadérol és Echarvéról se feledkezzél meg! Ma ünnep van Henferesterben vendégem tiszteletére. — És barátilag nyújtá széles kezét az őgrófnak, hogy annak kezét derekasan megszorítsa és megrázza, hogy kimutassa iránta érzett szívélyességét, de azért is, hogy megmutassa neki erejét. Létoriére, aki finom külseje dacára roppant erős ember volt, hasonló erővel viszonzta a kézszorítást. A várur, aki nem számított ekkora erőre, mosolyogva és csodálkozva mondta vendégének:

SPORT.

Uszó verseny

Előkelő közönség jelenlétében tartotta meg szombaton délután a DKASE. első uszóversenyét, amelynek 1200—1500 néző volt szentana.

A verseny legérdekesebb száma a vízpolo játék volt, amelyben a DKASE. I. és II. csapata játszott. Eredmény 1:1.

Az eredmények között kivált Mikulási Béla (DKASE) 100 méteres hátuszása; 1 p. 44 mp. alatt 8 méterrel győzött, valamint Hivert József (DVSC) 100 m. gyorsuszása 1 p. 18⁴/₅ mp. alatt 10 méterrel győzött, végül Lee Tibor 200 m. szabad uszása 2 p. 37⁴/₅ mp. alatt 30 méterrel győzött. A 400 méteres szabad uszásban Lee Tibor (DEAC) 5 p. 58⁴/₅ mp. alatt 80 méterrel győzött ellenfeleikkel szemben.

30 m. gyermek uszás. 1. Matusovits Leo (DKASE), 2. Szupáni Gyula (DKASE), 3. Vértesy Ferenc (DKASE).

60 m. ifjúsági verseny: 1. Weichinger Károly (DEAC) 54⁰ mp., 2. Szentkirályi István (DKASE), 3. Weichinger Béla (DEAC).

100 m. mell-uszás: 1. Weichinger Károly 1 p. 25²/₅ mp. (DEAC), 2. Molnár István (D. MTK), 3. holtverseny Szentkirályi István (DKASE) és Weichinger Béla (DEAC).

100 m. gyorsuszás: 1. Hivert József (DVSC) 1 p. 18⁴/₅ mp., 2. Sztralik Ferenc (DEAC), 3. Boczán József (DKASE).

100 m. hátuszás: 1. Mikulási Béla (DKASE) 1 p. 44 mp., 2. Mayer Antal (DKASE), 3. Bárdos Miklós (DKASE).

200 m. szabad uszás: 1. Lee Tibor (DEAC) 2 p. 37⁴/₅ mp., 2. Longauer Albin (DEAC), 3. Beke Lajos (DKASE).

400 m. szabad uszás: 1. Lee Tibor (DEAC) 5 p. 58⁴/₅ mp., 2. Juga János (DMTK), 3. Beke Lajos (DKASE), 4. Raupenstrauch Lóthár (DKASE).

60 m. hölgyek versenye: 1. dr. lovag Polauszkyné 1 p. 19 mp., 2. Kiss Ilus, 3. Beke Izabella.

— Egy acélpálca néha olyan erős, mint egy vasrud.

— Hanem szerencsétlenségre, báró, — vizoná az őgróf — nagy pohárba több fér, mint kicsinybe.

A bornak és a sörnek nagy keletje lett. A báró némi büszkeséggel nézte, hogy Létoriére, miután öt-hat szelet vadstúlet megevett, a savanyu káposztának és a szalonnának is vitézül nekilátott, dicsérve étvágygerjesztő izét és közben kétszer-háromszor is kiitta legnagyobb és középső kancsóját.

Létoriére, mialatt borzasztó étvágyát csillapította, egyáltalán nem maradt némán. Ezerféle tréfával mulattatta asztaltársait. — Selbitz és Erhard bámulva látták, hogy uruk, aki rendesen komoly és halgatag volt, ezen az estén többet nevetett, mint éveken át.

(Folyt. köv.)

DKASE—MTK 3:0. (Féldő 2:0.)

Mintegy 2000 néző jelenlétében játszódott le a mérkőzés. A kapuválasztás után a DKASE erős iramban kezdi a játékot, azonban eredményt csak csak a 35-ik percben tud Deutsch révén elérni. A nagyváradiak szép összjátékukkal igyekeznek kiegyenlíteni, de ezt a DKASE. védelme minden alkalommal meggátolja. Egy hirtelen lerohanásnál Sz. Nagy balszélső megszerzi a második gólt és féldő után ismét erős tempót diktál a KASE, melyből kifolyólag Sz. Nagy megszerzi a harmadik gólt, ezután a nagyváradiak inkább védelemre szorítkoznak. A mérkőzést Pongrác Vidor kifogástalanul vezette.

A Szent-István napi mérkőzések

E hó 20-án, szerdán délután a DKASE ismét nagyváradi football-csapatot lát vendégül és pedig a jelenleg jó formában lévő Egyetértés csapatát. — Előzőleg a DMTK I/b. a DNySC I/b. csapatával játszik.

Szent István napján azaz szerdán délután 6 órai kezdettel az Ujfehértói Torna Club football csapatával fog mérkőzni a D. T. E. I. csapata. Tekintettel arra, hogy az U. T. C. a környék egyik legjobb csapata, mely Hajduböszörményben és Nánáson sorozatos győzelmet aratott az ottani csapatok felett, igen szép és izgalmas mérkőzésben lesz része a sportkedvelő közönségnek. — Előtte 4 órai kezdettel a D. T. E. I/b. eddig veretlen csapata fogja revans mérkőzését tartani a jóhírű Vasutas I/b. csapatával.

APOLLO

Kedd augusztus 19.
SZIGETI JÓZSEF
nép zíműve
A vén bakancsos és fia a huszár
3 felvonásban.
Főszereplő:
SZENTGYÖRGYI MIHÁLY.
Előadások 3, 5, 7 és 9 órakor.

KOLLMANN FERENC
bádogos és vízvezetési szakiparos
Török Ballint-utca 1. szám.
Készít és javít szakszerűen bádogos és szerelő munkákat.

Egy nagyobb vétel folytán sikerült megvennem női és férfi ruhaszöveteket, valamint vásznakat, zefireket, schifonokat, továbbá férfi és női fehérneműket, harisnyákat, zsebkendőket, nagy választékban kapható
STARK SÁNDOR
üzletében
Piac-utca 7., Vecsey-ház.

Szt. Pál-Gyógyintézet
Debreczen, ref. Egyházpalota.
Rendelés egész nap.
Tüdőbetegek, asthmások, idegbetegek, rheumások, bőrbajosok, nemibetegségek s minden más chronikus bajok gyógykezelésére, az összes természetes gyógytényezőkkel felszerelt intézet.

A megszállott területek katonai parancsnoksága és a hadtápparancsnokság. Gazdasági osztály.

Árverési hirdetmény.

Köztudomásra hozatik, hogy f. é. augusztus 20-án d. e. 10 órakor árveréssel eladatik a parancsnokság épületében, Debreczen, Széchenyi-u. 9. szám, 21-es számú szobában, az ócskavas mennyiség, különböző munkafa, régi szánkák, mállhavivők, teljes barakkberendezések ablaküveggel, amely anyagok a következő raktárakban vannak:
a) a táglugyár raktárban, a volt Materialsammelstelle raktárban: ócskavas, ládák és hordók, oldalok, teljes barakkberendezések,
b) a csavargyár raktárban, Postakert, Fabrikgasse 1. sz. alatt, famállhavivők, kocsikerekek, küllők és küllők készítéséhez alkalmas faanyag, barakkberendezések,
c) a Margit-fürdő mellett levő raktárban, Ferencz József-ut 30. sz.: faszánkák, faanyag, fatöngék és butorzat elkészítéséhez alkalmas deszkák,
d) a vaggongyár melletti raktárban, a volt felszerelési raktárban: mállhavivők és teljes barakkberendezések,
e) a Böszörményi-utcában levő raktárban, a löversenyter mellett: barakkberendezések ablaküveggel és Deconvilleinek.

Az árverési feltételek:

1. Az egész anyag el lesz adva egy vagy több személynek.
  2. Az árverésben résztvevők kell hogy a zárt ajánlattal együtt az ajánlott összeg 30% készpénzben is lefizessék és az összeg többi részét két napon belül; ellenkező esetben a lefizetett vadum elvész és új árverés lesz tartva.
  3. Ugyanazon feltételek mellett felülajánlatok elfogadhatók 2 órán belül az első árverés idejétől, ugyanabban az órában és helyiségben.
  4. A parancsnokság megtartja a maga részére a legelőnyösebb ajánlatok feletti szabad választás jogát.
  5. Azoknak, akiknek véglegesen odaitéltetett az árverésben eladott anyagok, ezen anyagok feletti tulajdonjogot bizonyító okmányok adatnak ki, nyugtázzván egyszersmind a vételárat.
- Hadtápparancsnok és kormányzó tábornok: **Mihalcescu.**
A gazdasági osztály vezetője: **Jnt. Major Jonescu.**
Vezérkari főnök: **Colonel Alimencescu.**

Férfiruhák

javítását, fordítását, valamint női ruhák és kosztümök készítését és átalakítását legjutányosabban elfogad
Engel és Halász
Széchenyi-utca 18.

APRÓ HIRDETÉSEK.

POSTA

„Galamb” jellegre levél van a kiadóban.
A EASE. sporttelepén vasárnap délután mellettem ülő hölgyet, kinek egy pohár hűsítőt hoztam, kérem, adjon alkalmat, hogy bemutatkozhassam. — Jelige: KASE.
Szegefü jellegre levelet küldtem. Kérem átvenni. Géza.
Írókötét kéri H., hogy adjon életjelt magáról minél előbb.
Fehér ruha. Nem bánom, ha mindenki összeesküszik is ellenem, de szándékomat keresztül viszem, csak te légy okos és hallgatóg. P.

VEGYES

Román és magyar nyelven kérvényeket készítek. Schwarz, Széchenyi-utca 31.
Írógépet legjobban javít Keszler, első debreceni műszerész Széchenyi-u. 1.
Wunder Már, József kir. herceg-utca 24. Bádogos, vízvezeték és permetező, valamint fűző-gázalkályhák javítását elvállalom.
Román nyelvre mindenféle kérvényeket írok és fordítok egész nap. Haimovits, Szentanna 58.
Mindenfélre új és használt butorok legolcsóbban beszerezhetők Piac-utca 37. (Kistemplombazár.)
Román és magyar nyelven írok kérvényeket. Kandia-utca 8. sz.

KERESLET

Keresek szabóit és gyakorlati molnárt, fűtőt, mázsóst és molnár tanoncot. Helybeli alkalmazásban levő egyének ajánlatát nem veszem figyelembe. Berta malom.
Próba- és eláruló kisasszonyok felvételnek Friedmann Ignác és fia divatruházában, Piac-u. 61., félemelet.
Tanulóleányok és fiúk nyomdánkban és könyvkötészetünkben felvételnek.
Kifutó fiúk és takarítónők felvételnek Friedmann Ignác és fia divatruházában, Piac u. 61. félemelet.
Gyakorlott szákvarró férfiak vagy nők, valamint szákoló malommunkások azonnal alkalmazást kaphatnak a Hungária Hengermalomban.
Suche besserer deutsches Mädchen zu drei Kinder von 3 bis 6 Jahre. — Vorstellen wird nachmittags von 3 bis 4 h. erbeten Binéth, Cserepes-utca 5.
Egy 2-3 középiskolát végzett jól számoló ügyes fiu tanulónak felvétetik Smigróczy György fűszer- és csemege kereskedésében. Hajdusámson.

VETEL

Mézev kannák, mosófazékok, mindenféle bádogosárúk készen, ugyszintén javításokat elfogadok Ozitrom, Király-utca 2.
Vessék és adok el mindenféle ékszer, aranyat, ezüstöt és drága köveket. Krámer József, József kir. herceg-utca 8.
Varrógépek és villanvvasalók jókarban megvételnek Friedmann Ignác és fia divatruházában Piac-utca 61. félemelet.
30-40 holdas tanyabirtok, megfelelő gazdasági épületekkel, lehetőleg Debreczenhez közel, megvételre kerestetik. Cim a kiadóban.
Szépirodalmi könyveket, jó állapotban levőket veszek. Cim a kiadóhivatalban.

ELADAS

Eladó új és használt butorok, világos háló, ebédli, szalongarnitúra, konyhaberendezés, szőnyegek, függönyök, diványok, székek, fűtőszobaberendezés. József kir. herceg-utca 20.
Szép szalon garnitúra, tömör és festett háló, ebédli, konyhaberendezés, hencsertakaró, többféle butorok eladók József király herceg-u. 41.
Eladó Varga-kert Keleti sor 7. szám alatt 1000 négyzetű telek, rajta lévő 50 méteres barak és teleket környező 3 méter magas deszkakerítésel. Gazdák Bankja, Kossuth-u. 17.
Szalon garnitúra, komplett, kitűnő állapotban, olcsón eladó. Cim a kiadóban.
Eladó egy nagy aranyozott fali tükör, Darabos-utca 35.
Egy nagyobb és egy kisebb cserépkályha eladó. Megtekinthető a kiadóhivatalban Piac-utca 49. II. udvarban az emeleten.
Papírszárpa jó erős, nagyobb mennyiségben olcsón eladó. Cim a kiadóban.
Fekete gyászkalap, teljesen új, eladó. Cim a kiadóban.
Egy valódi angol tenniszrakett eladó. Cim a kiadóban.

Mindig hófehér és tiszta a karton-manchetta.

Olcsóbb, mint másféléknek a mosatása.
1 pár 1 kor. 50 fill.
jobbminőségű 2 kor.

Élesztő!

Naponta friss, állandóan kapható, kizárólag nagyban, fűszer és lisztkereskedőknek és oly iparral ellátott üzemek és üzemek részére, hol az eladásra szükségelt sütés igazolható, bodegák csakis üzleti sütés céljából lesznek kiszolgálva. Mindenkori legolcsóbb napi árt esetről-esetre előzetesen bejelentem a Közélemezési hivatalnak. Hához szállításra megrendeléseket elfogadok, valamint vidéki kereskedőknek is szívesen állok rendelkezésére.

Rosenthal Sándor
kizárólagos élesztő kereskedő. Csapó utca 19. szám.

Új butorüzlet.

A vásárló közönség jóindulatu figyelmébe ajánlom a Kossuth-u. 11. szám alatt megnyitott butorüzletemet saját készítményű butoraimmal, a leg egyszerűbb butordarab is a legfinomabb műtárgy, szolid, szabott árban kapható.
Szolgáltatás tisztelettel:
Bálint Lejos
Butorok javítását, festését és tisztítását jutányos árban elvállalom.

Gummi-bélyegzőt

peccsétnyomót és mindenféle vésést készít
PAULÓ vésnök.
Batthyányi-utca 22. szám.
Telefon: 13-75.

Legolcsóbb és legkelelmezebb bevásárlási forrás

Gyémánt Géza és Tsa
fűszer- és gyarmatáru nagykereskedőnél, Piac-utca 60. szám.

Felolós szerkesztő:
DR HEGEDŰS LORÁNT
Kiadó:
HEGEDŰS ÉS SANDOR
irodalmi és nyomdai részv. társ.
Cenzurat de Sublocotenentul Horla